

Цікава абетка

Укладачі:

Лейба В.П. - вчитель
початкових класів НВК №7

Димченко Т.П. - вчитель
початкових класів НВК № 7

м. Добропілля - 2017

Укладач: Лейба В.П., учитель початкових класів, старший учитель та Димченко Т.П., учитель початкових класів, старший учитель Добропільського НВК «ЗОШ I-III ступенів № 7 – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області

Рецензенти:

Гнилицька Л.В., методист методичного кабінету відділу освіти Добропільської міської ради

Конобрицька І.І., заступник директора з НВР Добропільського НВК «ЗОШ I-III ступенів № 7 – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області

Збірник «Цікава абетка» затверджений на засіданні педагогічної ради Добропільського НВК «ЗОШ I-III ступенів № 7 – дошкільний навчальний заклад» від 01.02.2017р. протокол № 1.

Затверджено науково-методичною радою відділу освіти міста Добропілля (протокол № 2 від 17.02.2017р.)

Посібник укладено відповідно до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класів.

Матеріали спрямовані на вироблення в учнів мотивації вивчення української мови, формування комунікативних умінь, гармонійного розвитку усіх видів діяльності (слухання – розуміння, говоріння, читання, письма).

До збірки «Цікава абетка» увійшли матеріали ігрових занять, вправи та мовні казки. Мандрівка Алфавітом дає можливість ознайомити дітей з буквами та звуками в ігровій формі. Віршовані загадки-добавлянки, дидактичні ігри «Впіймай звук», «Діалог», метаграми, - все це випробуваний метод – гра, який і навчає і мислення, пам'ять та увагу розвиває. Матеріали збірки сприяють формуванню стійкого інтересу учнів до вивчення граматичних явищ.

Посібник рекомендовано учителям початкових класів, вихователям ГПД у використанні в навчально – виховному процесі.

Мандруємо Алфавітом!

Ох, і важка ця справа – навчання грамоти! А шестирічкам ще так хочеться погратися, серйозна робота швидко втомлює, набридає. А гра і навчає, і мислення, пам'ять та увагу розвиває.

Тож, не гаючи час, вирушаємо у подорож до чарівного, казкового міста. Це місто Алфавітом звать.

Усі тут літери живуть.

Щасливо й дружно, як сім'я.

Їх 33 – від А до Я.

А

А починаємо, звичайно, з візиту до мера міста, голови.

Всім відомо: буква А –

Алфавіту голова.

Впевнена, авторитетна,

Енергійна, ділова.

Всюди перша! В Алфавіті

Поважають всі її.

Загади – добавлянки

Ось вона яка –

Розбійниця морська!

Всіх би проковтнула

Зажерлива ... (Акула)

Жовтошкірий, запашний,

Для дітей улюблений,

Що це діти? (апельсин)

Гра «Впіймай звук»

А сидить в автомобілі

І тримає айстри білі.

Дуже любить апельсини,

Абрикоси, ананас.

Ділова, авторитетна

Академік вона в нас.

Гра «Діалог»

– Хочу вас спитати я

Чи знаєте на А імя?

(Алла, Андрій, Арсеній...)

– А чи є між вас дитина

Що назве на А тварину?

(акула, антилопа)

– А рослина хоч одна
Починається на А?
(агрус, айстра, акація)
– Чим на букву А смачненьким
Вас годує ваша ненька?
(Ананас, апельсин, абрикос)

Б

Наша подорож триває
Підходимо до будиночка букви Б

Буква Б – як бегемотик.
Бач, який товстий животик!

Гра «Впіймай звук»

Є у букви Б будинок,
Під віконечком барвинок,
На городі буряки,
Бараболя, біб
На столі банани, борщ
Бублики і хліб.
За будиночком береза,
Білка сушить там гриби.
Далі берег, в'ються бджоли,
Бик стоїть біля верби.

Чим цікавий звук [б]

Приголосний [б] – дзвінки,
Пару з [п] глухим становить.
З Б не дружить знак м'який
Їх ніхто не познайомив.

Загадки – добавлянки

Цю найпершу в школі книжку
Знає будь-який школяр.
До усіх книжок доріжку
Прокладає наш... (буквар)

Стрімко вибігли на гору
Дві подружки білокорі,
Дощик їм полоще кіски,
Звуть подружок цих... (берізки)

Червонясту шубку має,
По гілках вона стрибає
Хоч сама мала на зріст,
Та великий має хвіст,
Як намисто оченята.
Хто це? Спробуй відгадати (білка)

Сам пустий, голос густий,
Дріб вибиває, дітей збирає (барабан)

В

Їдемо далі. Ось веселий будиночок,
весь у квітах, як у віночку!
А в середині щось є.
Щось на вигляд ділове.
– Я не «щось», я буква В!
Там, у цім будиночку живе
Весела, як ведмедик, В
З нею поруч вінні-Пух,
Це її веселий друг
З В дружать видра, вовк, павук
Це буква – приголосний звук
Дзвінкий непарний позначає
Ведмедик букву В вивчає.

Загадки – добавлянки

Влітку наїдається
Взимку висипається
(Ведмідь)

Червоненька і смачненька,
Дуже з виду гарненька,
І боки у неї пишні,
Літом смачно їсти... (вишні)

Відома з віку рідина, усяк її вживає.
Буває хмаркою вона, пушинкою буває.
Бува, як скло, крихка, тверда –
Звичайно (підкажіть)... вода.

Гра «Впіймай звук»

Виноград по стінах в'ється
Буква В сидить, сміється.
Взула черевики В,
Одягла усе нове.
Із вікна своєї хати
Вигляда, щоб всіх вітати.

Гра «Діалог»

- Діти, хто мені назве якесь ім'я на букву В?
(Віра, Валерій, Вероніка)
- Діти, хто назве рослину на букву В?
(верба, виноград)
- А тварину хто назве
Щоб була на букву В?
(вовк, ворона, видра)
- А хто небудь з вас назве природне явище на В?
(вітер, віхола)

Г (Ґ)

Г і Ґ – букви схожі такі
Схожі й звуки, обидва дзвінки.
[Г] – глуху має пару – це [Х]
[Ґ] – також має пару – це [К]
Пишуть з Ґ ґрунт і ганок,
І гудзик, і ґріт.
Ґава, аґрус і гедзь.
Пам'ятати це слід!

Гра «Буква – чарівниця»

Рак-грак
Гра-грам
Риби- гриби

Гра «Впіймай звук»

Загубила гудзик гава біля ганку,
І вчинила гвалт вона неймовірний зранку.
З дерева за нею гедзь спи мостерігав.
Він порадив гаві не ловити гав.

Гра «Впіймай звук»

– Гиля, гиля, гусенята
До видочки, до ставка!
Гусенятам любо гратись
Біля татка- гусака.
Я б і сам би з ними грався,
Щоб гусак той не кусав

О.Головка

Гра «Впіймай звук Г»

Гедзь живе в земнім гаї
І гарно гадзує?
Зранку ловить гав на ганку,
Вдень ворон рахує.

О. Лещак

Гра Загадки – добавлянки

Шипить, гелгоче,
Щипнуть мене хоче.
Я їду смілячок.
Хто ж це, діти?
(Гусачок)

Я ловлю комах, жучків,
Їм біленьких черв'ячків.
В теплий край я не літаю:
Під стріхою хату маю.
Цвірінь – сів я на хлівець
Зовуть мене... (горобець)

Пташка чорна, як смола
Перша - Г, остання – А.
(гава)

Пришитий він до піджака,
А перша буква ось така – Г (гудзик)

Гра «Діалог»

– Хочу вас спитати я,
Чи знаєте на Г ім'я?
(Галинка, Ганнуся, Георгій, Герда)

– Хто мені назве рослину на букву Г?
(гриб, граб, горіх, горобина)
– А тварину хто назве
Щоб була на букву Г?
(голуб, гепард, грак, гієна, горбоконики)
– Що на букву Г ви їли,
Розкажіть мені до діла?
(гречку, галушки, голубці)

Д

Мандруємо далі.
Будиночок гарний
А на лавці відпочиває господиня
Буква Д, немов на лавці,
На твердій стоїть підставці.
Дуб, дорога, двері, диня –
Д в словах цих господиня.
Звуки [д] і [д']- дзвінки, приголосні
Пари в них глухі такі:
[т] і [т']. Не сплутай ти
Плід і пліт – плоди, плоти.
Пліт на воду ми спустили,
А плоди в саду поспіли

Гра «Впізнай звук [д] чи [д']»?

Намалюю дім, садок
З димаря іде димок,
Ось доріжка, два дубки.
На дубочку – голубки.

Гра «впіймай звук»

Дунав дядько Никодим:
– Де це взявся в хаті дим?
– Дунав дядько: «Що робить?
Двері, вікна відчинить?
Доки дунав Никодим,
Де й подівся з дому дим.

Г. Чубач

Загадки – добавлянки

Є чарівник у школі в нас
Ану, впізнайте, хто він.
Озветься – тиша входить в клас,
Озветься ще раз – гомін.
Щоб не спізнитись на урок,
Нам голос подає... (дзвінок)

Я на сонці сонцем сяю.
Родичів багато маю.
Гарбузову господиню,
Усі знають хто я? ... (диня)

Гра «діалог»

– Запитаю, друзі, я
Чи є на букву Д ім'я?
(Дмитрик, Діана, Дарія, Денис)
– Ще питання вам моє:
На букву Д рослини є?
(дуб, диня, дерево)
– А хто свій клас не підведе
Назвє професію на Д?
(дресирувальник, дипломат, друкар)

Е

Мандруємо далі,
Але на воротах наступного мешканця написана загадка.
Хто відгадає, той у цьому будиночку.

Поламались гребінці
Залишилось три зубці.
Намалюю диво це
Упізнали букву? Е

Голосна це буква, друже,
І співати любить дуже!

«Е-е! – сказала буква Е, -
Звір мене не здожене!
І махнувши нам рукою,

Е зробилося луною
«Е-е!» - гукаємо у лісі
«Е-е!» - відгукується скрізь.

Г. Чубач

Загадка

Ухопився за дріт, покотився у світ,
потяг близняток, цілий десяток (електропоїзд)

Замість тисячі лопат
Я копати землю рад (Екскаватор)

Гра «Впізнай звук»

Ходять лелеки по лузі,
Ходять лелеки у тузі
Завтра у вирій далекий
Будуть летіти лелеки.
Ось екскаватор паровий,
Він риє землю, мов живий.

Є

Доходимо до наступного будиночка.

– А що стоїть посеред Києва ? – хитрувато запитала нас наступна буква. Почнемо знайомство з цією хвастухою.

– Язичок у мене є, -

Вихвалялась буква Є, -

Пам'ятай, що в нашій мові

Є – не просто буква, слово!

Звуків два у букви Є:

Перший [й], а другий [е].

Ось така у нас вона,

Ця цікава голосна!

У словах Євген і Єва,

Заєць, поєдинок, п'є,

Ще єнот, Європа, єдність

Ця цікава буква Є.

Буква Є.

Є нікуди не втікає

Є про звірів ще не знає.

Тож, лякатися не вміє,

Є завжди лише радіє.

Гляне звір на букву Є

І забуде зло своє.

Г. Чубач

Загадки – забавлянки

Ні, це зовсім не їжак,
Хоч на тілі голки видно.
Не комаха і не птах.
Цю істоту звать... (східна)

Гра «Впій звук»

Світає,
Край неба палає,
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.

Т. Шевченко

Синє озеро розливається.
Ясне сонечко усміхається.
Жито силюньки набирається.

з народного

Ж

Далі по курсу – буква Ж.
Ось ця буква шестинога:
На сніжинку схожа трохи,
Трохи схожа на жука.
Бачиш? Ось вона яка.

Жабеня, жираф й жук
Мають спільний перший звук.
Здогадалися, який?
[Ж] –шиплячий і дзвінкий.
Є глуха у нього пара –
[Ш] – не плутай жар із шаром.

Загадки – добавлянки

Дивний ключ у небі лине,
Не залізний, а пташиний.
Цим ключем в осінній млі
Відлітають... (журавлі)

Така велика, довгошия
І вища за найбільшу шафу,

У зоопарку є ... (жирфа)

Біля нашої криниці
Проживає дивна птиця.
Довгоноса, довгошия,
У криниці дзьоба миє.
Набира цебром водицю...
А зовуть цю дивну птицю?
(журавель)

Гра «Впіймай звук»

Пиріжечки, пиріжки,
Має кожен два ріжки.
Надкушу один ріжок.
Ой смачненький пиріжок.

А. М'ястківський

Журавель шукає броду –
Жабенятка – скік у воду.
Жук до жаб: «Жу-жу-жу!
Журавлеві розкажу!»

Загадка

Ц земному жакеті
Галасує в очереті,
Хоч і плавати мастак,
А не риба і не рак
(Жаба)

Метаграми

З Ж – у бджілки воно є,
з С – жиром вмиє воно стає
(жало – сало)

З ж по дереву повзе,
З С на дереві росте.
(жук – сук)

Гра «Діалог»

– Я до вас питання маю:
Хто на Ж тварину знає?
(жаба, журавель, жираф...)

– Хочу ще спитати я
Чи є на букву Ж ім'я?
(Жанна)
– Можна, ще раз запитаю?
Хто на Ж рослину знає?
(жоржина, жасмін)

3

Всі звір знають букву З
І зубр, і зебра добре знають,
І та змія, що там повзе,
І зайчик з нею спрау має.
А схожа З на цифру 3.
Поглянь: неначе дві сестрички.
З позначає [з] і [з']
Вони дзвінки такі!
Є схожі звуки: [с] і [с'] –
Це пари їх глухі.
Знайди їх у кози і коси
І порівняй їх голосом.

Гра «Впіймай звук»

Зажурився заєць-тато:
Знов пустують зайченята.
Змій зухвалий лис близенько!
– Зайченята, в дім хутенько!
Де сховався звук?»

У якому складі сховався звук [з] і [з']?

Бу-зок, бе-ре-за, за-ві-рю-ха, ва-зон, зе-бра, мо-роз, зо-ло-то, ло-за, зір-ка, за-лі-зо, приз, ко-зак, каз-ка.

Загадки-добавлянки

Кружляє ніжно білий пух,
Міняє зайчик свій кожух,
Вдягає лиска рукавички,
Співають весело синички.
Ведмідь в барлозі вже дріма.
Яка пора, скажіть?... (зима)

Сіла пташка на дубку,

Завела своє ку-ку!
Стрепенулись їжачок,
Заєць і козулі.
Всіх збудив той голосок,
Пісенька.. (зозулі)

Влітку сіренький, а взимку біленький.
Довгі вуха має, швидко в ліс стрибає (Заєць)

Метаграми

Він у бурю, в хуртовину
Виростає біля тину.
Коли ж З на Н змінити,
Можна буде в ньому жити.
(Замет – намет)

Я дощ, коли на з почнусь,
А з С – на фрукт я обернусь
(Злива-слива)

Намалюю палиці три,
От і вийде буква и.

Глосний, співучий звук,
Всім твердим він давні друг.
Дуже скромну вдачу має,
Першим в слові не буває.
Буква и – лише рядкова,
Бо не починає слова.

Я про букву и на згадку
Загадаю вам загадку.

Її ми витягли з води,
У неї друга буква и, в олії смажилась вона.
І вийшла дуже вже смачна!
(риба)

И – це Літера цікава!
Зліва дивиться направо.
– Ич! – дивується сама. –

Я у дружбі з усіма.
Гарно мовлюсь, голос маю,
Але слів не починаю.

Г. Чубач

Гра «Впіймай звук» (и)

Листопад. Падолист.
Тихий сад. Вітру свист.
Ходить садом Листопад,
Підміта чистенько сад.

М. Сингаївський

Тато-тигр, тигрєня – мама
Тихо ходять чагарами.
Тигрєня ричати вчиться –
Тигра всякий звір боїться.

Метаграми.

З и можу з труби валити,
А з і – в мені тм можеш жити.
(дим- дім)

З і друг зелений ваш я з давніх пір.
А з и – хитрющий дуже хижий звір.
(ліс – лис)

Багатозначність слів

– Поясни значення.

Кицька моя мила без мила лапки мила.

Буква і худа, як спиця,
Ніби цифра одиниця.
Голосний співучий звук,
Всім м'яким одвічний друг:
Після приголосних стане –
Кожний з них м'якеньким стане!

І – це ще й окреме слово.
Ось дивись: сад і діброва,
Пес і кіт. вода і мило,

Ніч і день, мішок і мило.

Загадки-добавлянки

Виноградом був колись,
Назови мене швиденько.
Та гляди – не помились!
Радо мною ти смакуєш,
Мій малесенький ласун.
Мною друзів почастиєш,
Здогадався? Я... (ізієм)
Є і чорна, і червона.
А поживна ж бо яка!
Зветься цей продукт чудовий
Не інакше, як ... (ікра)

На небі біліє,
Світить та не гріє... (місяць)

Гра «Впіймай звук»

Цвінуть в полях волошки синні,
в гаях щебечуть словов'ї.
Ми живемо на Україні
Ми дуже любимо її.

І. Нехода

В дідуся садівника
діл є немало:
до садка гомінка
весна завітала

М.Лисич

Гра «Діалог»

– А чи скажете мені
Ім'я на букву І?
(Іван, Ірина, Ігор, Інна)
– А назвіть тепер мені
Щось смачненьке на букву І
(іриски, інжир, ікра)
– Що в лісі росте з буквою і?
(квіти, кущі, берізки, проліски)
–Що можна знайти у потрфелі з і?
(олівці, підручники, лінійку)

Гра «Впіймай звук»

Ідуть в хату до індички
Звірі в гостину –
У малого індичати
Нині іменини.
Імениннику несуть
Іграшки й іриски
І солодкого ізюму
Три великі миски

Г. Чубач

ї

Буква ї цікава дуже.
Казка є про неї, друже.
Буква і гуляла в лісі,
Там зустріла букву й.
А з кущів щось сіре лізе...
Як злякалась буква й!

Враз калачиком згорнулась,
На крапчину обернулась,
Притулилася до і –
Стало зверху крапок дві!

Звір, що викликав цей жах –
Звичайнісінький їжак!
Завдяки цьому звіркові
Буква виникла нова
В нашій українській мові.
Позначає знаків два.
А їжак на честь її
Має першу букву Ї.

Загадка-добавлянка

Гостроносий і малий.
Сірий, тихий і не злий,
Вдень ховається.
Вночі гуляється.
Весь з тонких голочок
Як він зветься? (Їжачок)

В мене шубка з голочок,

В мене сіра спинка.
Ніс, як чорний п'ятачок.
Очі намистинки

(Їжачок)

Гра «Впіймай звук»

Їжачок покликав їсти й пити.
Своїх маляток – їжачків.
Та не схотіли їсти діти,
Він їхню їжу сам поїв

Линуть птичі зграї,
Шелестять гаї
Школа відчиняє
Двері на своїх

М.Рильський

Отже, букву ї ми добре вивчили
Є дві крапки в букви ї.
З і не сплітаєш ї!

Й

И беретиком накрий,
От і буде буква й.
[й] – цей приголосний звук дзвінки
Непарний і завжди м'який.

Звук цей і у власній букві
Часто зустрічається.
А також і в інших буквах
Залюбки ховається.
Має «схованки» свої
В буквах Я, Ю, Є та Ї.

Й – слово: мама й тато,
Наталочка й Маринка,
Телята й поросята,
Лимони й мандарини.

Загадка-добавлянка

З казок відомий я малятам,
З'являюсь, щоб усіх лякати,
В кінці у мене буква й.
Я дуже злий страшенний... (змій)

Ти поранив пальчик свій?
Ліки є на букву й. (Йод)

Загадка-жарт

Гора й долина
Що між ними?

Гра «Впіймай звук»

Йоржа впіймав на вудку Йосип,
схопив й зойкнув: ой-ой-ой!
Не знав, напевно, Йосип досі,
Який колючий йоржик той.

Н.Забіла

Красивий, щедрий, рідний край
І мова наша солов'їна.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься Україна.

К

Спільне що в кози, бика,
І капусти? Буква К!
Мають К кабан і жук,
Кіт, корова, кріт, кокоси.
[К] – це приголосний звук,
Він глухий, бо безголосий.

Гра «Впіймай звук»

Під калиною в садку
Кіт дрімав у холодку.
Катя котика любила –
Кашку з молочком зварила.
– Ходи, котику до хати,
Будеш кашу куштувати.

Л.Вознюк

В калиновому гаєчку,
Соловейко звив гніздечко.
Усміхається калина,
Ллється пісня солов'їна.

Загадки

Не зір, не птиця, а хвіст як спиця
(комар)

Мовчить, а багато людей навчить.
(книга)

Плавала, купалася,
сухенькою зосталася.
(качка)

Гра «Діалог»

– Потрібна відповідь така:
Скажіть ім'я на букву К.
(Катруся, Кузьма, Костик)

– Мчать по рейкам поїзди
Люди ідуть. А куди?
(У Київ, у Карпати)

– Потрібна відповідь така:
А що ти пив на букву К?
(компот, каву, квас)

Метаграми

З В росте на голові,
З К ростиме із землі
(волосся – колосся)

З М – північний звір морський,
З К – скуштуй, який смачний!
(морж – корж)

Власний віршик букви К

Кумедний клоун Карапузко
Купив коту кіло капусти.
Котяра, кривлячись, казав:

Котам корисна ковбаса!

Л

Лев, лисиця і орел
Мають спільну букву Л.
Люблять букву Л всі діти,
Бо вона – початок літа!

Звук непарний і дзвінкий,
[л] – твердий, а [л'] – м'який.
З Л пішли лелека й липа,
І любов, і ласка.
Л шанують в Алфавіті,
Й ти шануй, будь ласка.
Є вона в словах: лисиця,
Літо, ластівка, полиця,
Лев, болото, білка, лак,
Стіл, стілець, ліхтар, кулак.
А чи є у слові слові?
Риба? Крапка? Телефон?

Гра «Впіймай звук»

Ходять лелеки по лузі,
Ходять лелеки у тузі:
Завтра у вирій далекий
Будуть летіти лелеки.

М.Познанська

На берег хвиля налетіла –
Із річки вистрибнуть хотіла,
Та налякалася хлоп'ят
І відсахнулася назад.

Загадки – добавлянки

В темнім лісі проживає,
довгий хвіст має.
Їй на місці не сидиться,
а зовуть її ... (лисиця)

Я руда, низького зросту,
Хитра я і довгохвоста,
На курей я вельми ласа –

В них таке смачненьке м'ясо.
Вовку-брату я сестриця,
А зовуть мене... (лисиця)

Пазурастий він, гривастий,
Як збирається напасти
Рякне – ох, і любий рев...
Відгадали? Так це.. (лев)

Швидко скрізь цей птах літає,
Безліч мошок поїдає,
За вікном гніздо будує,
Тільки він в нас не зимує.
(ластівка)

Метаграми

З Л – стибають,
З Ш – на голову одягають,
З П – зошити ховають,
З Т – на ноги взувають
(лапки, шапки, папки, тапки)

Там зелена травиця,
Там іде косовиця
А як букву П додати,
Зможе землю він орати.
(луг-плуг)

М

Знають букву М малята,
З нею пишуть слово мати.
Ще – морозиво і море.
Схожа буква М на гори.
Звук непарний [м] – дзвінкий,
З ним не дружить знак м'який
Після М. праворуч
Він не стане поруч.

Загадки-добавлянки

Хоч буваю часто битий,
Але зовсім не сердитий,
Я стрибаю, веселюся...

Чи вгадаєте, як звуся? (М'яч)

Дерев'яна, розписна,
Зверху нібито одна.
Та лукавинка на личку –
В ній бо сховані сестрички.
Ну-мо, поміркуйте трошки,
Це ж бо іграшка... (матр'юшка)

На дереві грається, угору піднімається
На хвосту гойдається.
І зветься це малятко –
Веселе ... (мавпенятко)

Скоромовка

Мавпенятко мовить: - мамо,
Масла, моркви, маку мало!
Миска, мамочко, мілка
Мало містить молока.

Метаграми

З М я солодка,
з К я гіркувата,
Та обох нас можна
Ягодами звати.
(Малина-калина)

Коли з Ш – на дереві росту,
Коли з М – впізнаєш по хвосту
(шашка-мишка)

Гра «Впіймай звук»

Цілий місяць мавпеня
Не вмивалось милом,
Геть замурзане лице
Й ручки замастило.
Тато мавпячий кричить,
Мама п'є мікстуру
– Вже замучив всю сім'ю
Малий замазура.

О. Лещак

Н

Нам знайома буква ця –
Ніби планка на стовпцях.
Спільне що в словах
Спортсмен і калина?
– Буква Н.
Звуки познача такі:
[н] і [н'] – вони дзвінкі

Загадки

На букву Н скажіть слівце,
Обличчя прикрашає це.
Він ще буває на човні,
Вгадали вже? Скажіть мені.
(ніс)

Хто всім нам хліб ділить (ніж)
Що буває, коли день минає? (ніч)
Два молодці – на двох одні штанці. (ножиці)

Гра «Впізнай звук»

На довгу нитку намистини
Настуся хоче нанизать.
Вона напевно, буде нині
На нашім святі виступать.

Н.Забіла

Намалюю маму, намалюю тата.
Оце – наш садочок, а це наша хата.
Біля хати – квіти: мальви та жоржини,
Ніби сонце сходить – соняшник над тином.

Метаграми

З д – на одязі буває,
З н – мишку від кота сховає.
(діра-нірка)

З п – нас гріє щозими,
З н – лягаєм спати ми.
(Піч-ніч)

Загадка

З поміж інших тварин
Всяк його впізнає,
із усіх тільки він
ріг на носі має
(носоріг)

О

– М'яч летить! Ловіть його!
– Я не м'яч, я буква О!
Це не кулька, і не бублик
І не слива, і не нулик – Буква О усім відома,
З нею добре ми знайомі.
Звук співучий, голосний.
Торт, орел і лось –
Що в словах цих, поясни,
Спільне звелось?

Гра «Впіймай звук»

О до озера ходила,
Окуньків там наловила.
А тепер опеньки чистить.
О в нас любить смачно їсти!
Будуть на обід грибочки,
Овочевий суп, биточки,
Огірки солоненькі
І оладки солоденькі.

Буду я навчатись мови золотої
У трави – веснянки, у гори крутої,
В потічка веселого, що постане річкою,
В пагінця зеленого, що зросте смечкою

А.Малшико

Загадки

Тварина рогата і рогів багато
(олень)

Були собі два брата і обидва
Кіндрата, через доріжку живуть і один одного бачать (очі)

Зелені брати поховались під листи (Огірки)

Гра «Діалог»

– Я до вас питання маю:

Хто на О рослину знає?

(Осина, огірки...)

– А тепер прошу вас я,

Ще скажіть на О ім'я.

(Ольга, Олеся, Олег, Олександр)

Метаграма

Напишеш О – я рибою назвусь,

Напише і – на цифру обернуся.

(сом – сім)

Весела абетка

Буква О

Підкажіть мені, чого

Всі так люблять букву О?

Круг, що плавати, це О.

І кермо машини – О.

О – і соняшник, і сонце,

В літаку із о – віконця,

Та іще всього багато,

Навіть окуляри тата!

В.Юречко

П

Буква П,

Схожа на ворота в полі,

Що ти бачиш на футболі.

Знають півень і павук

Цей глухий і парний звук

(Пар в нього [б] дзвінки)

З П не дружить знак м'який.

Після П, праворуч,

Він не стане поруч.

П є в поїзді, в пекарні,

В полі, навіть в перукарні.

Гра «Впіймай звук»

Пугач хвалиться Пінгвіну:
– Півень дав мені пір'їну.
Причеплю, причепурюся,
Потім Паві покажуся.

О.Кононенко

Пес кудлатий рано з будки,
Обтрусившись, виліз хутко.
Радий се оббіг подвір'я,
Скубнув курочку за пір'я.

А.Куліш-Зіньків

Загадки

Два черевця, чотири вушка
Зветься пані ця... (подушка)

На городі ростуть,
Жовтим цвітом цвітуть,
Потім круглі, зеленіють,
А достигнуть - червоніють.
(Помідори)

По подвір'ю ходить птах
І співає, по складах: Ку-ка-ре-ку!
(Півень)

Стукотить по рельсах, грюкотить, мов сто коней біжить.
(поїзд)

Хто це сплів ажурні сіті
на густих, зелених вітах?
Кажуть майстер той без рук -
звичайнісінький ... (павук)

Метаграма

Як мене напишеш через букву О,
Буду під дверима дому я твого.
А коли напишеш через букву И,
То на стіл святковий ти мене клади.
(поріг-пиріг)

Дружна сімейка

Песик біля печі пиріжки пече,
Котик у куточку сухарі товче,
Киця на віконці хустку вишива,
Півник у чоботях пісеньку співа.

А. Камінчук

Р

тигрень іде з базару,
Що купило? – Раків пару,
Рибу, моркву, ріпу, рис!
Гречку, буряки, редис!
Почало воно ричати –
Треба букву Р вивчати!
Звуки [р] і [р'] приголосні непарні.
Вимовляй ці звуки гарно!

Загадка про Р

Є вона в озері і в річці,
У морі є, в ставку нема.
Є у смородині, в порічці,
В малині, в яблуці – нема.

Жив собі кіт, мишей ловив,
Із миски молоко він пив.
Отак він жив би ще й тепер.
Але з'явилась буква Р.
І стала поміж К та І.
Ким кіт зробивсь? Скажіть мені!
(Кіт-кріт)

Хто на собі хатку носить?
(равлик)

Гра «Впіймай звук»

Рідний голос, рідне слово –
Все народжене в любові.
Ранки роси в травах трусять,
Вітер роси в травах сушить.
На землі, що родить щиро,
Ростемо під сонцем миру.

Г. Чубач

Гра «Нове слово»

Утворіть слова зі складів / ги, ко, мар, нок, ка, ра.

Гра «Діалог»

– Місто є на букву Р?
(Рівне, Родинське)

– Хто на Р рослини знає?
(редька, редиска, рис)

– А тепер прошу вас я,
Ще скажіть на Р ім'я?
(Роман, Радомир, Рада)

С

Поки ми гралися, зовсім стемніло
Світить місяць рогатий з небес,
Як він схожий на букву С!

Починається з С
Слон, сорока, сосна
[с] і [с'] - позначає ці звуки вона.
Звуки ці безголосі, а значить глухі.
[з] і [з'], як відомо, їх пари дзвінкі.
Букву С поважає увесь Алфавіт,
Бо з С починається сонце і світ,
Серце, сяйво, сніжинка, сім'я.

Весела абетка

Спить старий сердитий сом,
Сому сниться сьомий сон.
Сонце пестить поплавок,
Сом сопе на весь ставок

О.Копиленко

Загадки

Вдень у небі гуляє а ввечері на землю сідає (сонце)

І не борошно, а білий,
І не вата, а м'який,
І як дзеркало, блискучий, –
Покриває гори, кручі,
Застилає землю вкрай,
Щоб був кращий урожай.
Що це буде? Відгадай (сніг)

Зірка сніжно-біла
На рукав мені злетіла.
Поки ніс її сюди,
Стала краплею води (сніжинка)

На сонячний я схожий і сонечко люблю,
До нього повертаю голівоньку свою (соняшник)

Гладиш – ласкається, дражниш – кусається. На ланцюгу сидить, дім сторожить (собака)

Скоромовка

Сік з берези стік, стік з берези сік.

Гра «Діалог»

– Озався Сніговичок – я теж на С.

У мене виник інтерес.:

Які тварини є на С?

(слон свиня, снігур...)

– У мене виник інтерес,

Які рослини є на С?

(слива, смородина, сосна, сон-трава)

– А ще у мене інтерес,

Чи є професії на С?

(Столяр, садівник, сталевар, слюсар)

Гра «Впіймай звук»

Чому пахнуть квіти?
Бо їм сонце світить.
Чого річка грає?
Бо їй сонце сяє.
З чого раді діти?
Бо ростуть як квіти.
Дітям добре жити –
з сонечком дружити.

М.Подолян

Т

Всі в алфавіті знають Т
І люблять її всі.
Тоненька ніжка в букви Т,
На голові берет...
З Т починається трамвай,
Тролейбус і таксі.
Т позначає [т] і [т'] –
Тихенькі, бо глухі.
Є схожі звуки [д] і [д'] –
То парні їх дзвінки.

Загадки

Не дід, а сивий, не спить, а стелиться.
Вкриває землю й океан, зовуть його... (туман)

Він такий смугастий,
Він такий ікластий,
Найстрашніший у тайзі,
Перед ним тремтять усі.
Як роззявить пащу – иррр!!!
Називають звіра... (тигр)

Там, за степом, де тополі,
Паше землю в чистім полі.
А в гарячу косовную
Косить травку - луговую..
Там жнива - то жне пшеницю...
Опадуть сніги під ноги –
Розчищає всім дороги
(трактор)

Гра «Впіймай звук»

Тато – тигр, тигриця-мама
Тихо ходять чагарями.
Тигрєня ричати вчитьсє –
Тигра всякий звїр боїтьсє.

А. Кононенко

Гра «Буква загубилась»

Ар_ист, кана_, С_ас, пар_а, кви_ок, вїв_орок, лас_ївка.

Гра «Діалог»

– А що, скажіть на букву Т
За квіточка в саду росте?
(тюльпан, троянда)

– А що за дерево росте
На вулиці на букву Т?
(тополя, тис)

– Імен на Т багато в світі.
Назвіть мені хоч кілька, діти!
(Тетяна, Тарас, Тимофій, Тамара)

Метаграма

З П я дїм для кораблів,
З Т - красуюсь на столі
(Порт - торт)

У

Буква схожа на рогатку.
Є в словах урок і клуб,
Учень, пух, указка, дуб.
Буква ця у нашій мові –
Часто ще й окреме слово!
Відгадали? Так це У –
Голосний співучий звук.

Гра «Впіймай звук»

У долині жив удав.
Удавав, що він все знав.
Удавав що все умів.
У траві хвостом вертів.
У ріку лише дивився –
Удавав, що вже умився.

Г. Чубач

Загадка

Красивий, щедрий, рідний край
І мова наша солов'їна.
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься... (Україна)

Метаграми

З у буваю я в кімнаті.
У трикутнику, в квадраті.
З и побачиш мене в морі,
В океанському просторі.
(Кут-кит)

З і спокійна чи бурхлива,
Я течу, не витікаю.
З у буваю права й ліва
І п'ятьох «синочків» маю
(ріка-рука)

З і на дереві в дуплі,
З у – солодка на столі.
(Білка - булка)

Ф

Буква Ф чудна така:
Наче ключик від замка!
Пишуть з Ф філателіст,
Фокус, фікус, футболіст,
Форма, ферма, фірма. фарба.
[ф] - це звук глухий, не парний.

Гра «Впіймай звук»

Федька знайшов фіалку синю:

– Яка це квітка чарівна!

Фіалка – дівчинці Фросині,

бо іменинниця вона.

Н.Забіла

Метаграма

З П завжди я піднімаюсь,

Коли чайник закипить.

З Ф в машині я буваю,

Можу путь вам освітить

(пара-фара)

Гра «Діалог»

– У мене виник інтерес,

Які слова на букву Ф?

(Факел, фізкультура, фокус, фломастер, жираф, кефір.)

– Ще до вас питання маю,

Хто на Ф казкових героїв знає?

(Дядя Федір, Фунтик, На-наф, Нуф-нуф, Федора)

Загадка-добавлянка

Гру цю люблять всі на світ:

І батьки, і їхні діти.

М'яч. Удар. І крики: “Гол!”

Це чудова гра... (футбол)

І. Сніговик

Гра «Впіймай звук»

Фурчить, блищить на різні фарби

Фонтан веселий у садку.

В нім водить флот легкий та гарний

Федорка в білім фартушку.

Н.Забіла

Х

Хрюша хрестики малює,
Ну й художник! Ха-ха-ха!
- Це не хрестик, — каже Хрюша,
Я вивчаю букву Х!
Звук ця буква позначає
[х] глухий, він пару має – [г].
А слів на х багато:
Хліб, худоба, хлопчик, хата.

Загадки

Летить орлиця по синьому небі
Розкрила крила, сонце закрила
(хмара)

Продукт, найкращий на землі
На х - завжди він на столі. (хліб)

В нашій кухні шафа є,
У шафі Дід Мороз живе (холодильник)
Сірий в крапочку гризун,
Соковитих трав ласун,
А шкідливий – просто жах!
Відгадали? Це ... (ховрах)

Гра «Впіймай слово»

Хом'ячок наш захворів –
Хтось холодним напоїв.
Хом'ячкові нудно в ліжку,
Ходить в гості сіра мишка.

О.Кононенко

Хвиля

На берег хвиля налетіла –
із річки вистрибнуть хотіла,
та налякалася хлоп'ят
і відсахнулася назад.

В.Лучук

Метаграма

Почнуся з В, то ви мене
В аптеці можете купити,
А з Х почнусь, тоді в мені
Усі, хто схоче, можуть жити.
(Вата - хата)

Гра «Збери слово»

ЛІХБ (Хліб)
ТУХСАК (хустка)

Ц

Буква Ц - внизу гачок,
Наче з краником бачок.
Як потрапить у слівце,
Вийде цифра, цирк, яйце,
Цех, цибуля, одиниця,
Цап, цимбали, цар, цариця.
Звуки ці глухі: [ц], [ц'].
Парні їх дзвінки: [дз] і [дз']

Загадки

Білий, мов сніг,
У пошані у всіх
До рота попав,
Там і пропав
(цукор)

Хто родиться з бородою? (цап)

Гра «Впіймай звук»

Цапок водицю п'є з цеберка,
Скубе травицю на лужку.
Солодкий цукор чи цукерка —
Це теж цапкові до смаку.

Н.Забіла

Цуцик цілий день крутивсь,
Працював завзято:
Сам себе за куций хвіст
Він хотів спіймати.

О. Лещак

Два стовпці в траві лежать,
Знизу перекладина.
Братик мовить: «Буква «Це»
у траву покладена»

В.Гринько

Метаграми

Відгадай одне слівце:
Це метал на букву Ц.
Одну букву зменш в нім –
Стане дуже він смішним.
(Цинк - цирк)

З Р на троні я сиджу,
З П на прив'язі ходжу.
(Цар - цап)

Гра «Діалог»

– Я до вас питання маю
В яких рослинах ц зустрічаєм?
(цибуля, цикламен, суниця, горниця)

– Ще до вас питання маю
В назвах тварин ц зустрічаєм?
(вівця, заєць, горобець, лисиця, синиця)

Ч

Буква Че,
Немов стілець.
Догори лиш
Ніжки.
Навіть з цифрою
Чотири
Буква схожа
Трішки.

В.Гринько

Спільне що в словах плече,
Чай і чапля? – буква Ч.
[ч] – це приголосний звук,
Він глухий. шиплячий.

Пошукай його в словах:
Чайка, чуб, задача,
Черпаха, черв'ячок,
Чемпіон, порічка,
Черевички, піч, гачок,
Нічка, річка, свічка.

Загадка-добавлянка

Хоч великі зуби маю,
Та нікого не кусаю.
Як мене ж хто вкусить
То заплакати мусить.
Я до цього звук
Звуть мене... (часник)

Н.Копиленко

Він дружок звірятам, дітям,
Він живий, як я і ти,
Та таких у цілім світі
Нам ніде біль не знайти
Упізнати його неважко,
Він зветься... (Чебурашка)

Їду, їду, ні коліс, ні сліду (човен)

То холодним, то гарячим.
Вдома кожен мене бачив.
І співаю я від жару,
І пускаю з носа пару (Чайник)

Червоний комір, солодкий смак
Кам'яне серце, чому то так? (черешня)

Загадка-добавлянка

Дали Галі молока
Плаче – склянка не така!
–З склянки пити важко!
Краще дайте ... (чашку)

А. Барто

Гра «Впіймай звук»

Чайці чапля чемно мовить: -
Чорногуз пішов на лови.
Чимчикує він до ставу
Через лози кучеряві.

О. Кононенко

Метаграми

З і над морем я літаю
З м людей я одягаю
(чайка - майка)

З й над морем літаю,
З ш людей напуваю
(чайка-чашка)

Гра «Впіймай звук»

Йде болотом чапля-тато,
А за татом чапля-мати,
А за ними п'ять малят —
Довгоногих чапленьят.

Г.Грайко

Ш

Буква Е перевернулась
-На Ш відразу обернулась!
Це ті самі три зубці,
Що лишились в гребінці.
Шум, шовковиця і тиша,
Шуба, шапка, шило, миша,
Шишка, каша і лапша
Мають спільну букву - Ш.
[ш] - шиплячий звук, глухий,
Пара в нього [ж] - дзвінки.

Загадки - добавлянки

Гриць дивується, питає,
Що за пташка так співає:
Як горобчик цвірінчить,
Мов сорока скрекотить,
А ще інколи, бува,
Що кричить, немов сова!
Хто ж виспіває отак?
— Та то ж так співає ... (шпак)!

Йде по вулиці щасливий
І поважний чоловік.
У руках у нього ранець,
Хоч йому лиш сьомий рік.
Він долає першу в світі
Книгу мудрості – Буквар.
Ви впізнали його діти?
Ну, звичайно, це – ... (школяр).
Г. Чубач

Метаграма

Коли слово з «м» читати –
Я все псую, шкребу, гризу
А з «т» - завмерло все довколо
Ніби чекаємо грозу.
(миша-тиша)

Шарада

Перше - буква, друге - нота
Разом ваш сховає одяг
(шафа)

Гра «Впіймай звук»

Шпак шпачисі каже гнівно:
- Шершень захопив шпаківню!
Швидше шибеника гнати -
Шпаченят обороняти!

О. Кононенко

Гра «Буква загубилась»

Са_ко, мі_ок, горі_шки, _ирина, _ина, п_оно, _и_ка.
(Сашко, мішок, горішки, ширина, шина, пшоно, шишка)

Щ

– Розкажіть про Букву Щ!
– А вона така ж, Як Ш,
Тільки в неї,– каже Костик,–
Унизу праворуч хвостик.

В. Гринько

Загадка

Коли мама і тато вдома
Лагідні і здорові,
Коли тепло нам і затишно
Від радості й любові,
То тоді всім маленька Настя
Каже. що в дім завітало ... (щастя)

В.Пишалко

Смугаста, зубаста
Під водою шугає
Малих риб хапає (щука)

Прийшов дл міста Алфавіт
Злодюга Щур колись
Схопив два звуки – [ш] і [ч]
(На них чомусь він зливсь),
І міцно мотузки зв'язав,
Помічника Ляща позва,
І бідолашних [ш] і [ч]
Втопити наказав.
Лящ не послухався Щура:
Топити звуки – це не гра!
Пі ранок [ш] і [ч] знайшли,
Та розв'язати не змогли.
Так утворилась буква Щ
Із витівок Щура й Ляща.
На щітку схожа буква ця
А може трохи на щурця?

Метаграми

З щ я плаваю у річці,
З р я гріюсь в рукавичці.
(Щука- рука)

Коли на кораблі - я з Т,
А Щ в кінці - мене їсте.
(борт - борщ)

Гра «Впіймай звук»

Ще дощ іде, періщить злива.
Щенято вимокло, як хлющ.
А щиглик, щебетун щасливий,
Щебече, пурхнувши на кущ.

А.Камінчук

Щигли в кущах пищали,
Щоранку сповіщали:
«В кущах вітрище сище,
Гуляє морозище»

Г.Бойко

Ь

Відростив собі животик
Знак м'який-м'який, як котик!
Знайте: буква ця німа,
В неї голосу нема.
Загадковий, хитрий знак –
Не читається ніяк!
І сам не вимовляється,
Хоч часто зустрічається.
І сам не вимовляється,
Хоч часто зустрічається.
А потрапивши до слова,
Він пом'якшує вимову.
Може слово геть змінити!
Отже, треба з ним дружити.
Хочеш приклад? То дивись:
Рис, а знак допишеш – рись!
Все це знак м'який зробив!
З каші звіра утворив!

Знайте: буква ця німа
Лиш коли стоїть сама.
Поруч з приголосним стане –
Звук м'який відразу стане.

Метаграми

Готуй ти з мене кашу, плов,
У суп насип хоч трішки.
Коли ж м'який припишеш знак,
Страшенна буде кішка!
(Рис - рись)

Знак м'який - чарівник:
Він з'явився, а син зник
(Син- синь)

Півень, горобець, ведмідь –
Знак м'який в словах стоїть.
Журавель, дельфін і рись –
М'який знак - не помились.

О.Кононенко

Ю

– Як зробити букву Ю,
Здогадавсь, Іванку?
– Букву І до О приб'ю
На коротку планку.

І.Сіговик

Буква Ю - вона така
Бублик став біля кілка.

Казка

Дружили буки й та У
Гуляли в лісі разом.
Тут раптом де не взявся змії.
Злякалась й одразу!
Притиснулась до букви У
І звуки їх злились.
Так утворилась буква Ю,
Було таке колись.
Тепер ми пишем букву Ю

В словах юрба, юнак,
Каюта, юнга, юшка, в'юн,
Ця буква – хитрий знак!

Гра «Впіймай звук»

Юрасик любить працювати,
Він – юний садівник, юннат.
З юрбою малюків завзятих
За школою він садить сад.

Н. Забіла

Юнга - юний мариніст,
До малюнків має хист.
Юний юнга змалював
Сонце, море й пароплав.

Сняться юнзі океани,
Хвилі, сонце золоте.
Стане юнга капітаном.
Тільки трохи підросте.

Гра «Слова в слові»

– Запишіть нові слова із букв слова НАТЮРМОРТ
(Юра, нора, торт, юрта, рот, тато, норма, тюрма, рота, трюм, трюмо)

Я

Десь пропала буква О.
Ми скачаємо давно.
Де ж поділася вона? -
– Не знайдемо до темна.
А вона, от чудасія!
Всілась букві Л на шію.
І від радості сія:
– Ось де Я! Ось де Я!

І. Сіговик

Казка про букву Я.

Я і буква, я і слово, -
Вихвалялась буква Я, -
То чомусь у Алфавіті
На останнім місці Я!

Як же це несправедливо!
Адже я така важлива!
Як не буде букви Я –
Зникне все: дитя, сім'я,
Зникнуть явір, в'яз, ялинка,
Яблуко і в нім черв'ячок.
Зникнуть яйця, м'ясо зникне,
І картопля і буряк!
Соняшник, ячмінь, пшениця,
Зникнуть дятел і синиця,
Зникне навіть гороб'я,
Як н буде букви Я!
Я собі не уявляю,
Як ви будете без Я.
Тож не хай у Алфавіті
Буде перша буква Я.
Букви кажуть: «Всі щасливі,
Та не всі такі хвастливі».
«Все одно, найкраща я,
Пробурчала буква Я -
Я два звуки позначаю
Перший [й], а другий [а]
Всіх завжди я виручаю,
Ось така чудова я.
Алфавіт несправедливий!
Я розумна! Я важлива!
Тільки чути «Я» та «Я»...
Ну й хвастуха буква Я.

Загадки

У святковому залі
Стоїть, як картинка,
Весела, зелена
Красуня... (ялинка)

Він мовчить, та я без нього
Не скажу тобі нічого (язик)

Хто хвіст залишає, а від ворога втікає? (ящірка)

Гра «Впіймай звук»

Як засіяє ясне сонце,
Ясно стане у віконці.
Як прокинуся я рано,
То й мені світленько стане.
Я сіюся, Я радію.
Я, як сонечко, яснію.

Г. Чубач

Буквосполучення дз

Ми дзвіночки, лісові дзвіночки, славим день
Ми співаєм, дзвоном, зустрічаєм день! день!

П. Тичина

Загадки

Є чарівник у школі в нас,
Ану впізнайте, хто він!
Озветься – тиша йде у клас,
Озветься ще раз – гомін.
Щоб не спізнитись на урок
Нам голос подає ... (Дзвінок)

Білі зуби маю, та усіх ховаю,
Довгі коси маю, та не заплітаю (Кукурудза)

Яким є, таким покаже,
І без слів про все розкаже. (Дзеркало)

Балерина закружила,
На підлозі край стола
Притомилася, упала,
І в коробку спать лягла (Дзига)

Буквосполучення дж

Бджілка весело літає,
квітам вічка розтуляє,
Каже: – Годі, квіти, спати,
Я прийшла медок збирати.

Загадки

Наче птиця крила має,
Все літає та співає:
– Я медок вам ношу!
Не чіпайте, бо вкушу! (Бджілка)

Із-під гірки, з-під крутої
прокрадається порою
та й до моря утіка
через лози по ярках (Джерело)

Гра «Впіймай звук»

Джмелі спросоння - буц лобами,
Попадали, ревуть в траві.
І задзвонили над джмелями
Дзвінки дзвоночки лісові.

М.Вінграновський

Піднімає джміль фіранку,
Каже: – Доброго вам ранку!
Як вам, бджілко, ночувалось?
Чи дощу не почувалось?
Виглядає бджілка з хатки:
– У дзвіночку добре спатки,
Цей дзвіночок – як намет.
Тільки дощ – як кулемет.

Л.Костенко

Апостроф '

Хоч він і не буква,
Хоч він і не звук,
та знаком важливим
Усі його звать!

Казка про Апостроф

Апостроф в алфавіті жив,
Із буквами завжди дружив,
Аж поки якимось буквою Я
Сказала: «Геть від нас!
Бо Алфавіт – це букв сім'я,
Нас 33 якраз!

А ти не буква, просто знак,
Ти нам чужий, не рідний, знай!»
Почув Апостроф ці слова –
Аж закружилась голова.
Ніколи ще таких образ
Не чув він у житті.
Заплакав він, схопився враз -
І ось уже в путі.
Залишив місто Алфавіт.
«Піду, побачу білий світ»

Та що тут сталося! Хоч плач:
У малюків зник раптом м'яч.
Саме подвір'я зникло теж,
І м'ята, й бур'янець.
І на подвір'ї щось не те:
Без м'яса холодець!
А курка!? Бідолашний птах:
Немає пір'я! Просто жах!

Усі годинники стоять:
Дев'ятка зникла й цифра п'ять!
Із гаю зникли солов'ї,
А ще - реп'ях і в'яз.
В'юнів неначе хтось поїв,
Хлоп'ята зникли враз.
А у дівчат рум'янець зник...
Так жити Алфавіт не звик!

Усі кричать на букву Я:
«Тепер ми зовсім не сім'я!»
«Апостроф треба привести. –
Сказала буква М, -
Нам треба всім шукати йти,
Щоб не було проблем».
На пошуки гуртом пішли
І через день таки знайшли!

Усі зраділи, обнялись.
За руки міцно узялись:
І букви С, і І, і М,
Апостроф, буква Я.

І заспівали солов'ї,
Бо знов була сім'я!
У курки пір'я відросло.
Всім дуже весело було!

В.Бутрім

Золоті правила переносу

1. Для переносу слів завжди
Потрібен поділ на склади
2. Як склад з одної буки лиш,
Не перенось його, облиш.
3. Передню букву, пам'ятай,
Від кореня не відривай!
4. Дж, дз також не розривають,
Як злиті звуки позначають.
5. Подвійних приголосних збіг –
Ти можеш розірвати їх.

Використані джерела

1. Базарницька І.Й. Від А до Я. – Т.: Підручники і посібники, 2007.
2. Білецька М.С. Весела Книжка. – К.: Веселка, 1989.
3. Гамалій А.Т. Ігри та цікаві вправи з української мови для 1-3 класів . – К.: Рад. школа, 1980.
4. Забіла Н. Веселий корабель. – К.: Веселка, 2004.
5. Крупій К.Л., Лопатинська Н.А., Маковецька Н.В. Вчимося мови та розмови. – З.:Просвіта, 2001.
6. Бітрум В. Грамоти навчатися – все одно що гратися. – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2005.
7. Сапун Г.М. Збірник диктантів з української мови для початкових класів. - Т.: Підручники і посібники, 1997.
8. Прищепа К.С., Вашуленко В.Ф. Збірник диктантів з української мови для 1-3 класів . – К.: Рад. школа, 1984.